

Important Bird Area: Чырвоны Бор

© С. Левый

Code: BY047

Central coordinates: 56° 04'N 28° 34' E

Location: Vitebskaya voblast: Rasony region

Area: 36065 ha

IBA Criteria: A1, B2

National conservation status: ландшафтны заказнік рэспубліканскага значэння «Чырвоны Бор»

International conservation status: ТВП міжнароднай значнасці, утворана ў 2010 годзе

Site description:

Тэрыторыя заказніка ўяўляе сабой вялікі лясны масіў з мазаічнымі ўкрапінамі мноства верхавых балот і азёр. Акрамя таго, гэта мясцовасць багатая на маляўнічыя малыя рэкі. На ўсходзе і захадзе мяжа заказніка праходзіць па дзвюх сярэдніх па велічыні рэках Нішча і Свольна. Да паўночнай мяжы прымыкае Себежскі рэгіянальны парк Расіі. Дзякуючы вялікай забалочанасці і слаба развітай дарожнай сетцы, гэту тэрыторыю людзі амаль што не наведваюць. У заказніку дамінуюць лясныя ландшафты, якія пакрываюць 82% тэрыторыі. Пераважаюць старыя ельнікі і хвойнікі, па паніжэннях – алешнікі. Большая частка балот

адносіцца да верхавога тыпу, нізінныя балоты размешчаны ў поймах рэк і ля падножжаў узгоркаў. У заказніку каля 40 азёр, большасць з якіх мае чыстую, празрыстую ваду і небагаты, але унікальны жывёльны і раслінны свет.

Па папярэдніх дадзеных флора судзістых раслін ТВП "Чырвоны Бор" прадстаўлена 643 відамі. У яе складзе 4 віда дзеразы, 6 - хвашчоў, 14 - папаратнікаў, 3 - голанасенных і 616 - пакрытанасенных.

Асноўны від дзейнасці чалавека на тэрыторыі - лесакарыстанне, праводзіцца збор ягад і паляванне. Сельскагаспадарчая дзейнасць амаль не вядзецца. Сельгасугоддзі невялікімі ізаляванымі ўчасткамі размяшчаюцца на поўдні заказніка.

Habitats:

Лясы - 82%, балоты (у асноўным верхавыя і пераходныя) - 14%, азёры - 3%, іншыя землі - 1%.

Birds:

Асаблівая каштоўнасць тэрыторыі заключаецца ў наяўнасці вялікай колькасці паўночных відаў, паўднёвыя межы распаўсюджання якіх праходзяць па тэрыторыі Беларусі. Сярод іх трэба адзначыць глушца *Tetraourogallus* (колькасць гэтага віду - 250 асобін - самая высокая ў рэспубліцы), белабровага дразда *Turdusiliacus*, даўгахвостай кугакаўкі *Strixuralensis*, касматаногога сыча *Aegoliusfunereus*. На тэрыторыі заказніка знаходзяцца адзінкавыя на Беларусі месцы гнездавання рэліктавых вадаплаўных птушак - чорнаваллёвага гагача *Gaviaarctica* і вялікага савука *Mergusmerganser*; даволі шматлікі тут рэдкі для іншых рэгіёнаў Беларусі звычайны гогаль *Vucephalaclangula* (15-20 пар). На верхавых балотах сустракаюцца пардва *Lagopuslagopus*, сярэдні кулён *Numeniusphaeopus* і залацістая сеўка *Pluvialis apricaria*. Тэрыторыя стварае аптымальныя ўмовы для гнездавання такіх рэдкіх птушак як арол-маркут *Aquilachrysaetos*, скапа *Pandionhaliaetus*, арол-вужаед *Circaetusgallicus*, арлан-белахвост *Haliaeetusalbicilla* і чорны бусел *Ciconianigra*.

Other animal groups:

У межах ТВП ўсталявана абітанне 34 відаў звяроў, 9 відаў земнаводных і 5 відаў рэптылій.

Даволі высокая колькасць у заказніку і многіх рэдкіх млекакормячых: бурага мядзведзя *Ursus arctos*, рысі *Felis linx*, ваўка *Canis lupus*, выдры *Lutra lutra*. Ва ўгоддзях многа янотападобнага сабакі *Nyctereutes procyonoides* – інтрадудцыраванага віда, які абмяжоўвае колькасць глушца *Tetraourogallus*, цецярука *Tetraotrix* і іншых курападобных.

Populations of IBA trigger species:

Species	Season	Quality of estimate	Period	Quality of estimate	Trends	IBA criteria
Goosander <i>Mergus merganser</i>	B	+	2005-2010	Poor		
Willow grouse <i>Lagopus lagopus</i>	B?	+	2005-2010	Poor		
Black-throated diver <i>Gavia arctica</i>	B	1-3 breeding pairs	2005-2010	Medium		
Black stork <i>Ciconia nigra</i>	B	6-8 breeding pairs	2005-2010	Medium		
White-tailed eagle <i>Haliaeetus albicilla</i>	B	1-2 breeding pairs	2005-2010	Medium		
Short-toed eagle <i>Circaetus gallicus</i>	B	+	2005-2010	Poor		
Golden eagle <i>Aquila chrysaetos</i>	B	1 breeding pairs	2005-2010	Good	↔	
Osprey <i>Pandion haliaetus</i>	B	4-6 breeding pairs	2005-2010	Medium		B2
Merlin <i>Falco columbarius</i>	B	0-1 breeding pairs	2005-2010	Poor		

Species	Season	Quality of estimate	Period	Quality of estimate	Trends	IBA criteria
Golden plover <i>Pluvialis apricaria</i>	B	14-20 breeding pairs	2010	Medium	↑	
Black-tailed godwit <i>Limosa limosa</i>	B	16-20 breeding pairs	2010	Medium	↔	A1
Whimbrel <i>Numenius phaeopus</i>	B	+	2005-2010	Poor		
Curlew <i>Numenius arquata</i>	B	+	2005-2010	Poor		
Greenshank <i>Tringa nebularia</i>	B	+	2005-2010	Poor		
Ural owl <i>Strix uralensis</i>	B	+	2005-2010	Poor		
Three-toed woodpecker <i>Picoides tridactylus</i>	B	+	2005-2010	Poor		

Other biodiversity:

Звяры: барсук *Meles meles*.

Расліны: бяроза карлікавая *Betula nana*, шпажнік чарапіцавы *Gladiolus imbricatus*, лінея паўночная *Linnaea borealis*, тайнік сэрцападобны *Listera cordata*, гарлачык жоўты малы *Nuphar pumila*, марошка прысадзістая *Rubus chamaemorus*, нітэлопсіс прытуплёны *Nitellopsis obtusa*, баранец звычайны *Huperzia selago*, гайнік цёмна-чырвоны *Epipactis atrorubens*, касач сібірска *Irissibirica*, тайнік яйцападобны *Listera ovata*, палушнік азёрны *Isoetes lacustris*

Threats:

Лесакарыстанне, якое не ўлічвае значнасці лясных масіваў для захавання біяразнастайнасці.

Парушэнне спакою птушак і жывёл пры зборы ягад і ў час палявання.

Recommendations for the conservation:

Патрэбны дадатковыя даследаванні для выяўлення неспрыяльных фактараў і распрацоўкі рэкамендацый па іх устраненні.

References:

Скарбы прыроды Беларусі. – Мн.: Беларусь, 2005. – 215 с. (Інфармацыю падрыхтавалі: Бірукоў В.П., Іваноўскі У.В.)

Обоснование заказника

Данные мониторинговых учетов Яковца Н.

Authors : Левы С.В.

** Использование размещенной здесь неопубликованной информации для научных публикаций без письменного соглашения ее авторов запрещено. В случае использования части контента или страницы целиком на других интернет-ресурсах, обязательна ссылка на авторов и сайт iba.ptushki.org*